

قرآن

ندایی برای جهانیان

ترجمه از زبان عربی به زبان فارسی و زبان انگلیسی

همراه با مفردات، واژه‌نامه هاو **key words**

معصومه یزدان پناه

نخست سپاس از خداوند صاحب قرآن دارم که عشق و احترام عمیق و مادام‌العمر به پیام آسمانی و کتاب وحیانی جاودانی اش را از دیرباز، از سال‌های نوجوانی در دل این بنده انداخت و چندان توفیقات پیدا و پنهانش را در راه آموختن و کمابیش آموزاندن معانی آیات بینات این کتاب مقدس و قدسی را رفیق راهم کرد تا پس از طی مقدمات و شرایط علمی و آموزشی لازم، به تشویق صاحب نظران قرآن‌شناس گام‌هایی محتاطانه در وادی گسترده، و بلکه ناپیدا کنار قرآن پژوهی بردارم. و سپس در درس و تدریس مسائل قرآنی در کلاس‌های گوناگون، به عون و عنایت او با گذشت عمر و ایام با قرآن کریم انسی بگیرم که سرانجام با احراز شرایط دیگر و بیشتر، حاصل اشتیاق آتشین درونم را که ترجمه قرآن کریم به دو زبان فارسی و انگلیسی بود، با اذن و الهام خداوند سبحان، به صاحب‌دلان عرضه کنم و سال‌ها در مکاتب و محافل قرآن پژوهی در هر گوشه‌ای از خرمن فضل قرآن‌شناسان خوشه‌ای و ره توشه‌ای برای قرآن‌زیستی که سعادت دو جهان در گرو و در پرتو آن است، برگیرم. از آنجا که در این عرصه نه مجتهد بودم و نه مقلد، کوشیدم که عمل به احتیاط کنم. هم قرآن را بازخوانی و بسیار خوانی کردم و هم در آموختن علوم قرآنی و فهم مفردات و ترکیبات و تفسیر و تأویل آن در حد طاقت بشری کوشیدم. می‌دانستم که مترجم قرآن باید شرایط پانزده- بیست‌گانه‌ای را احراز کرده باشد، از مقدمات صرف و نحو گرفته تا تتبع همه‌جانبه در تفاسیر - اعم از عربی و فارسی و احیاناً انگلیسی -؛ و نه فقط با خود قرآن عظیم بلکه ترجمه‌ها و تفسیرهای آن هم انس داشته باشد تا زمانی که احساس کردم علاقه و اعتقاد به این مسائل که هر قدر باشد، به جایی رسیده است که استادان و پیشکسوتانم در این طریقه و طریقت به این بنده اجازه پرداختن به این امر خطیر را که ترجمه قرآن باشد، می‌دهند.

ابتدا از جزء سی ام آغاز به ترجمه کردم، و در آنجا شیوه ام تحت اللفظی بود، زیرا گمان می بردم و در عمل هم به هنگام تدریس و آموزش در سطوح مقدماتی و میانی، به این نتیجه رسیده بودم که دانش آموزان یا دانش جویان این طریقه را بیشتر می پسندند که کلمات ترجمه یا زیر کلمات نص مقدس قرآن باشد یا نظم و ترتیب آن با نظم و ترتیب قرآن کریم همسان و همخوان باشد. به ویژه آن که جدولی هم به صورت سه زبانی در ذیل ترجمه هر آیه آورده بودم که ارزش آموزشی آن را به تجربه دریافته بودم.

اما با همه استقبالی که از چاپ آن جزء به عمل آمد، جمعی از صاحب نظران تذکر دادند که اهمیت خوشخوانی و استقلال زبانی نثر ترجمه (فارسی و انگلیسی) اولویت بر ارزش آموزشی آن دارد، و در هر حال ارزش آموزشی در بطن و متن ترجمه و به ویژه جدول های واژگانی که با سعی در بهسازی آنها محفوظ نگاهشان داشتم، سرشته است، و دوران ترجمه تحت اللفظی با هر فایده احتمالی اش، پس از یک هزار سال و عرضه حدوداً یک هزار ترجمه فارسی به این شیوه، سرآمده است. زیرا اصل اصیل در هر ترجمه ای در عین حفظ دقت و امانت معنایی، رعایت مقتضیات زبان مقصد است که اگر تحت اللفظی باشد، این شبهه را ایجاد می کند که گویی - العیاذ باللہ - متن اعجازین و مقدس مبدأ و کلام فوق الفصاحه اصلی، یعنی سبک و ساختار نثر غیر قابل تقلید قرآنی هم همانگونه است. در یک کلمه نثر ترجمه تحت اللفظی در هر درجه از شیوایی باشد مانند تمامی ترجمه های بلند بالا و شیوه ای کهن فارسی، ناستورمند و ساده تر از آن نامتعارف است. زیرا قدمای مترجم، از نظریه های ترجمه که بعدها پیدا و پیشرفته شد، در آغاز لااقل در ترجمه متون مقدس و در رأس آنها ترجمه قرآن بی خبر بودند. و اگر هم با خبر بودند چنانکه فرآورده های فرهنگی نهضت ترجمه از متون یونانی و سریانی در قرن های سوم و چهارم هجری در جهان اسلام نشان می دهد، از بیم هیبت و حشمت کلام ربانی، چنین می انگاشتند که در مورد ترجمه قرآن دستشان بسته است و حاصل کار چنان می شد که فی المثل برخلاف دستور زبان فارسی فعل را که قانوناً در پایان جمله می آید به تبعیت از زبان مقدس مبدأ، در آغاز جمله می آورند، همچنین صفت موصوف های جمع را جمع می آورند، حاصل آنکه در نثر کهن فارسی این کاربرد از تأثیر زبان عربی پدید آمده، و سپس در سده های بعد تا به امروز رفته رفته مترجمان از زیر فشار سیطره قواعد نحوی و سبکی و ساختاری عربی بیرون آمده اند و برخلاف تصور بسیاری کسان، ترجمه های فارسی نیم قرن اخیر که از قرآن مجید به عمل درآمده، خوشخوان تر و بسامان تر از ترجمه های قدیم است و ترجمه های قدیم بسیار بیشتر از نظر تک واژه ها و معادل ها و ترکیب ها درخشان و ارزشمند است و فواید تاریخ زبانی و فقه اللغوی بسیار دارد.

دیگر آنکه قدما در ترجمه هایشان عطف مترادفین و افزوده تفسیری بسیار می آوردند که امروزه در نثر معیار فارسی، چه در ترجمه قرآن و متون مقدس چه متون عرفی و عبادی، روا شمرده نمی شود. آری تا حدودی انگیزه و هدفم را از چگونگی اهتمام به ترجمه دوزبانی (فارسی - انگلیسی) قرآن کریم بیان کردم. خلاصه آن چنین است که می خواستم به حول و قوه الهی ترجمه ای امروزی و خوانا و خوشخوان از قرآن مجید به دست دهم؛ و هر توفیق نسبی ای که در این کار یافته باشم از لطف خدا می بینم. کمبودها و کاستی ها هم که سرشته و سرشتی طبع و توان طاقت بشری است و هر مترجمی از مترجمان قرآن کریم که کار خود را بی عیب و نقص و بی کژری و کاستی ببیند، خود داند. پیشکسوتان ما شعارشان این بود که چه نسبت خاک را با عالم پاک / ماللتراب و ربّ الارباب. هر ترجمه ای که علی الاصول در تاریخ ترجمه، حتی اگر یک گام هم کمتر ترجمه را به پیش ببرد، کار و کوشش موجه و مأجوری است. دنباله حکایت سیر و تحول شیوه ترجمه اینجانب چنین است که ارزش آموزشی را به حق نسبت به ارزش اصلی علمی آن در درجه دوم اهمیت دانسته، ترجمه آزاد و در عین حال دقیق را ترجیح دادم و در پیش گرفتم. و کمترین افزودگی مهم تفسیر را داخل قلاب نهادم.

از آنجا که این ترجمه سه زبانی ناگزیر در یک جلد نمی گنجد به صلاحدید دوستان قرار بر این شد که در چند جلد به تدریج آماده سازی و منتشر شود.

فرم اشتراک فصلنامه قرآنی بینات

برای اشتراک فصلنامه قرآنی بینات می توانید وجه خود را به حساب جاری سپهر بانک صادرات به شماره ۰۱۰۱۱۱۰۳۱۸۰۰۱ به نام مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع) واریز و نسخه اصلی فیش بانکی را همراه فرم تکمیل شده به نشانی مجله ارسال نمایید.

مبلغ ریال طی فیشی که اصل آن پیوست می باشد پرداخت نموده ام.

پیچاک

ویژه پژوهش های قرآنی

قم - بلوار شهید محمد منتظری - کوچه شماره ۸ - پلاک ۱۲

صندوق پستی ۱۶۷ - ۳۷۱۸۵

تلفن مرکز توزیع و اشتراک: ۰۱۰ ۷۷۴۲۰۱۰ (خط ۵) - دورنویس ۷۷۳۹۷۴۷ - ۰۲۵۱

منابع ترجمه: در کل به بیش از صد اثر قرآن پژوهی مراجعه کرده‌ام از جمله ده‌ها ترجمه و تفسیر به فارسی و عربی، و نیز ترجمه‌های مهم انگلیسی، عمده‌ترین منابع ترجمه فارسی‌ام ترجمه استادان محمد مهدی فولادوند، بهاء الدین خرمشاهی، و سید علی موسوی گرمارودی. از ترجمه‌های انگلیسی منابع اصلی‌ام ترجمه‌تی بی‌اروینگ، آرتور آربری، علی قلی قرایی، یوسف علی و شاکر بوده است.

این پیشگفتار با شکر صاحب قرآن آغاز شد و با عرض سپاس به درگاه قادر سبحان، که توفیقم فراهم نمود به پایان می‌رسد. الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی لو لا ان هدانا الله. (اعراف، ۴۳/۷).

* * *

یادآوری:

۱. بر این ترجمه، استاد بهاء‌الدین خرمشاهی و استاد محمد مهدی فولادوند تقریظ نوشته، و آن را ستوده اند.

۲. در این ترجمه نیز علاوه بر ترجمه آیات به فارسی و انگلیسی، در ذیل هر صفحه مفردات و واژه‌های هر آیه به هر دو زبان ترجمه شده و در جدولی جای گرفته که کاری ابتکاری و قابل توجه است و نیز ارزش آموزشی دارد.

۳. این ترجمه نیز مورد تقدیر و توجه برخی مراکز آموزشی قرار گرفته و برای مترجم محترم آن تقدیر نامه‌هایی نوشته اند.

هزینه اشتراک مجله بینات		
نوع درخواست	قیمت مجله	هزینه پست سفارشی
تک شماره	۵۰۰۰ ریال	۲۵۰۰ ریال
دوره یکساله	۲۰۰۰۰ ریال	۱۰۰۰۰ ریال
سالنامه هر سال	۲۵۰۰۰ ریال	۲۰۰۰ ریال

لطفاً مجلات درخواستی خویش را دقیقاً مشخص نمایید.

دوره سال تک شماره‌های دوره صحافی شده سال

نام مشترک:

نشانی:

تلفن:

مبلغ: ریال را بصورت نقد فیش به شماره:

پرداخت نموده‌ام.

اشتراک جدید تمدید اشتراک کد اشتراک